

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 10 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijski v „Katol. Tiskarni“, Vodniške ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 283.

V Ljubljani, v ponedeljek 9. decembra 1895.

Letnik XXIII.

Pogodba z Ogersko.

Ministerski predsednik grof Badeni je v svojem nastopnem govoru naglašal, da je prva naloga nove vlade: rešiti prej ko mogoče državni proračun, volilno in davčno reformo ter novo pogodbo z Ogersko. Kakor kažejo znamenja, je zadnja točka najvažnejša v programu nove vlade. Navzlic vsem utajevanjem z ogerske strani so s tem vprašanjem v ozki zvezi dunajski dogodki, kajti dr. Lueger je že pri raznih prilikah dokazoval in grajal brez vseh ovinkov krivično razmerje avstrijskih in ogerskih prispevkov k skupnim stroškom države. Ker bode državni zbor prihodnje leto sklepal o novi pogodbi z Ogersko, bomo o priliki svojim čitateljem podali obširnejši popis postanke te nagodbe leta 1867. Danes povzamemo le nekaj misli, kakor so jih že razpravljali razni časniki.

Že prva pogodba leta 1867 je bila velika krivica za tostransko državno polovico. Avstrija je štela tedaj 20 milijonov, Ogerska 15 milijonov prebivalcev. Razmerje je bilo torej kakor 4 : 3. Državna bremena pa so bila razdeljena kakor 7 : 3. Avstrija namreč plačuje za armado in skupno vladno 70 odstotkov, Ogerska pa le 30 odstotkov. Še neugodnejše je razmerje za Avstrijo obrestovanje skupnega državnega dolga. Letne obresti državnih dolgov so tedaj znašale 130 milijonov, od teh pa je Avstrija prevzela 100 in Ogerska le 30 milijonov. Tu je bilo torej razmerje 10 : 3, da bi moralo biti 4 : 3. Tako je ostalo do danes.

Od leta 1867 so se troški za armado podvojili in za skupno vladno potrojili, in vendar še danes Ogerska plačuje 30 odstotkov, Avstrija pa 70 odstotkov. Ni čuda torej, da je v zadnjih letih jako napredoval gospodarski razvoj na Ogerskem, dočim nazaduje v Avstriji. Ogerska uživa vse prednosti

evropske kulturne države, bremena pa mora nositi Avstrija. Ali ni kričeča krivica, da mora Avstrija za leto 1896 prevzeti 116 milijonov za skupne stroške, Ogerska pa le 28 milijonov?

Avstrija šteje danes 24 milijonov, Ogerska 18 milijonov prebivalcev. Po tem razmerju bi morala Ogerska prevzeti 61-72 skupnih stroškov, Avstrija pa 82-28. Dočim pa v istini plača le 28, Avstrija pa 116 milijonov, daruje torej Avstrija Ogerski na leto 33-72 milijonov.

Pogodba velja za deset let in če računamo 5 odstotkov obrestij, znaša skupaj 429 milijonov. S tem avstrijskim denarjem seveda Ogrji lahko gradé železnice in tovarne, katere tekmujejo z avstrijskimi izdelki. To krivično razmerje traja skoraj že 30 let in sedaj bode treba obnoviti pogodbo.

Če računamo, da je v teh letih Avstrija za Ogersko plačevala okroglih 30 milijonov na leto, znaša vsa svota z obrestimi po 5 % in prištevisi še obresti od obrestij — okroglih 2500 milijonov goldinarjev, torej nad jedno milijardo frankov več, kakor je l. 1871 Francija plačala vojne odškodnine Nemčiji.

Z ozirom na te številke, katerih nihče ne more ovreči, ker jih vsakdo lahko čita v skupnih računskih zaključkih, mora vsak nepristransk človek priznati, da je Avstrija l. 1867 predrago plačala mir z Ogersko, in da avstrijski državni zbor ne more za prihodnjih deset let skleniti jednake pogodbe.

Ogerska si je ravno z avstrijsko pomočjo jako opomogla. V primeri s prebivalstvom ima Ogerska več železnice in ravno tako razvito brodogradnjo, ko Avstrija. L. 1867 so ogerski državni dohodki znesli 162, sedaj že do 500 milijonov.

Industrija je na Ogerskem jako razvita, poljedelstvo vsled rodovitnosti zemlje med najboljšimi v Evropi. Ogerska ni planinska dežela, kjer se z velikim trudom obdeluje polje, nima Dalmacije, katero mora država podpirati, nima Galicije, ki je v državi druga Ogerska. Ogerska je bogata dežela, tudi Hrvatska in Sedmograško nista revni deželi. Na vse to se treba ozirati pri novi pogodbi. Ogerska ima še več vpliva v državi, ko Avstrija, zato pa naj prevzame tudi jednaka bremena. Avstrija ne more še dalje plačevati za Ogre. Naše ljudstvo je revno, je izmolženo, ter ne more prenašati visokih bremen, katera jej nalaga pogodba z Ogersko. Teh besed ne pišemo na naslov grofa Badenija in večine državnega zbora, ker ti bodo itak vse dovolili, ampak na ogersko vladno in narod.

Državni zbor.

Na Dunaju, 7. decembra.

V današnji seji je predložil finančni minister vladni predlog gledé odpisa hišnega davka in petodstotnega davka od čistega hišnega dohodka radi neiztrljivosti stanarine.

Poslanec Hauck in tovariši so interpelevali ministerskega predsednika zaradi dogodkov pri raznih uradih povodom vpisovanja uradnikov v volilske imenike za dunajske občinske volitve.

Poslanec Adamek je vprašal načelnika davčnega odseka, kaj se je sklenilo gledé znižanja zemljiško-davčne svote.

Načelnik dr. Menger naznanja, da vlada ugovarja nekaterim določbam in se vsled tega ta zadeva ni mogla dovršiti. Sedaj se vrše pogajanja z vladno ter je upati, da se bodo izpolnile želje kmečkega prebivalstva. Konečno izjavi govornik, da bode v kratkem sklical odsekovo sejo in poročal o vspehu.

LISTEK

V božični noči.

(Igrokaz v treh dejanjih. Prevel Jos. Vole.)

(Dalje.)

Čuvaj: Ne, nocoj me morate poslušati. Dve leti že nosim to zgodbo na jeziku in vedno, kadar jo jamem pripovedovati, uidejo mi poslušalci. Če bi moral tudi nocoj prenehati s pripovedovanjem, kdo vé, če bi žalost ne zamorila v meni življenja ponočnega čuvaja. Vi ste prvi, ki ste poslušali s tihim sočutjem polovico zgodbe; videl sem: solze so vam rosile oči, zato je vredno, da vam povem tudi drugo polovico.

Kos: No, toraj v božjem imenu, da v vas ne ugasne življenje ponočnega čuvaja. Toda urno, urno!

Čuvaj: Vidite, možje, kako ste že radovedni na drugi del moje zgodbe. Poslušajte torej! Toda opomniti moram prej, da mi poveste, ko bi bili morda pri drugem delu preveč ginjeni, da za trenotek preneham. Ker pa ni moja navada delati pripovedovanju vvida in na dolgo in široko pripovedovati, zato pričnjam takoj z drugim delom. Torej čujte! Ko sem prvič nastopil službo ponočnega čuvaja, tedaj že se je vzbudila v meni tudi zavest ponočnega čuvaja. Tri leta pozneje pa se

mi je pripetilo, kar se more le pripetiti nočnemu čuvaju.

Kos, Brinšek, Benko, Kocjan (za-jedno): To je prvi del, to smo že čuli.

Čuvaj: Ne, to je drugi del; slučajno le se začne tako kot prvi del. Prosim torej, da me v pripovedovanju ne motite. (Zaobrne se k zidu, postavi svetilnico na tla, potegne iz žepa moder robeč in helebardo prisloni k zidu; mejtem mu poslušalci uidejo. Zapiraje svetilnico pripoveduje): Torej čujte me! Drugi del. Ko sem prvič nastopil službo ponočnega čuvaja, tedaj že se je vzbudila v meni zavest ponočnega čuvaja. Tri leta pozneje se mi je pripetilo, kar se more pripetiti le ponočnemu čuvaju. Umrli mi je ljuba ženka, vrla ponočna čuvajka. Trpinčila so jo kurja očesa. Leto dni potem kupim psa; pravim vam, možje, bil je zvest pes; z otroško vdanostjo in zvestobo je sledil meni, svojemu gospodu, ponočnemu čuvaju. Nekega dne, ko sem ponoči stražil, — ura je odbila ravno polnoč — prične pes cviliti in tuliti in zbeži naravnost na pokopališče, kjer je pokopana moja ženka. Tedaj pa v trenotji, možje, ne ustrašite se, v trenotju (obrne se k poslušalcem), v trenotju, no, to je pa res dobro: jaz pripovedujem in nikdo me ne posluša. Tega ne umem, da me ljudje nočejo poslušati; kadar je najbolj zanimivo, pa mi uidejo. Kaj se mi je nedavno pripetilo? (Ob-

činstvu): Ko sem ponoči krenil na glavno cesto, vidim, da nek potepuh leze skozi okno bogate hiše. Pustim tatu veselje, da zleze v hišo, stopim k durim in čakam, da se vrne. Ko zleze nazaj, zgrabim ga za vrat in ga peljem v stražnico. — Mej potom se domislim, češ temu-le povem svojo zgodbo, ta me mora poslušati. Ko prideva do vogla, stoj! zakličem, poslušaj me! Postojiva in pričenem mu pripovedovati drugi del, stal je pred mano poln sočutja. Ko mu pa jamem pripovedovati drugi del in mu hočem pogledati v oko, če sem mu privabil solzé — lej, pa ga ni bilo več. Takó-le se mi zgodi vedno. To me gotovo ukonča. — Zdaj pa res moram iti pogledat za tistim potepenim mornarjem. Če ga najdem, poprej ga peljem v stražnico, potem mu povem še le zgodbo. I, človeka zmódré. (Vzame svetilnico in helebardo.) Zmódré človeka, zmódré! (Odide.)

VII. prizor.

Zr nec in Joža.

Zr nec (pride s hlapcem iz hiše): Kakor sem rekel, pazi, Joža, da ne zadremleš. In drugi hlapci naj tudi bdé, da se kaj ne pripeti. Danes nikdar ni človek varen. — Jaz se takoj vrnem, samo k sosedu skočim.

Joža: Že prav, že prav, oče! Nič ne skrbite! (Zase) Šmènt vender, človek nima ni po noči, n;

Potem nadaljuje zbornica podrobno posvetovanje o zakonu gledé rudniških nadzornikov.

Poslanec Pernerstorfer predlaga dostavek k točki 13. vsled katerega so nadzorniki dolžni, vsako leto do konca aprila poljedelskemu ministerstvu predložiti natančno in resnično poročilo, ker taka poročila, kakor dohajajo sedaj n. pr. od obrtnih nadzornikov, so navadno brez pomena.

Poročevalec dr. Baernreither ugovarja vsakateri spremembi dotičnega odstavka, ker je rudniški nadzornik navezan na predpise, ki jasno določajo vse njegove dolžnosti.

Pri glasovanju se odkloni predlog ter vsprejmo nespremenjeni paragrafi 12. do 15. Točka 16. se vsprejme brez debate. K odstavku 17. pripomni poslanec Dyk, naj se nadzorstvenemu svetu pridélé izvoljeni zaupniki izmed rudarjev in naj se pri slučajnem pozivu veščakov posebno ozira na koristi zastopanih poljedelcev.

Poslanec dr. Knoll predlaga naslednjo resolucijo: Poljedelski minister se pozivlja, naj se ozira pri pozivu veščakov posebno na člane onih obrtnih in trgovinskih zbornic, v katerih okraju se nahajajo rudniki.

Poročevalec Baernreither je proti spremembi tega paragrafa, ker se v slučaju potrebe že itak pozivljajo obrtni in poljedelski zastopniki. Govornik odobrava jedino le dostavek poslanca Grossa, vsled katerega se zamorejo rudniškim nadzorstvenim svetom po potrebi pridéliti tudi delavski zastopniki.

Na to se vsprejme § 17. z dostavkom poslanca Grossa ter resolucija poslanca Knolla.

K paragrafom 19., 20. in 21. predlaga poslanec Pernerstorfer, naj se ona dva delavska zastopnika, ki se pridélita preiskovalnim komisijam, izvolita od vseh 20letnih delavcev z absolutno večino, dalje naj se zahteva od pozvanih morebitnih prič, da pod prisego potrdijo svojo izjavo ter naj slednjič poravna troške za preiskovalno komisijo oni podjetnik, vsled katerega krivde se preiskava vrši.

Poslanci Kronawetter, Kopp in Pergelt so proti prisegi, odobrujejo pa predlog gledé poravnave nastalih troškov.

Poročevalec Baernreither priporoča vsprejem nespremenjenih točk ter gledé zadnjega predloga pripomni, da se pri preiskavi administrativnim potom ne more takoj dognati, kdo je navezan na povrnitev troškov.

Na to se vsprejmo nespremenjeni paragrafi 18. do 21.

K § 22 predlaga posl. Kopp, naj se v odstavku, ki govori o kazni za nadzornika v slučaju zlorabe uradne oblasti in ki predpisuje kazen z zaporem od treh mesecev do dveh let, uvrsti stavek: „v kolikor se za ta prestop ne more uporabiti strožja določba splošnega kazenskega zakona“.

Ta predlog, kakor tudi naslednji posl. Pernerstorferja glede zvišanja kazni v slučaju ponovitve, ter konečne določbe rudniškega zakona, poslednje neizpremenjene, se vsprejmo. Konečno se prične posvetovanje o nujnem predlogu glede določb o varstvu volilne slobode, katerega posl. Bareuther

po dnevi miru. Mesto da bi šel spat ali pa vsaj k polnočnicam, kot se kristijanu spodobi, pa bdi in pazi in čuj... Ne umem, kaj jih moti nocoj? Mornar ni tako zabiti, da bi se nocoj tu okoli potikal. Zdavnaj je že v Ameriki. (Vpitje.) Kaj je to? Kdo razgraja? (Kričanje in glasno govorjenje. — Pogleda za deske.) Nò, ta je pa lepa! Cela druhal prihaja; nekoga so vjeli.

VIII. prizor.

Benko, Brinšek, Kocjan, Kos pridejo z leve in pritirajo Roberta. Prejšnji.

Brinšek: Haló, haló! Imamo ga, imamo ga! Zdaj ne uideš več.

Kocjan, Benko, Kos: Ne, zdaj ne ubegneš več.

Kos: Ubijte ga!

Kocjan, Benko: Po njem, po njem!

Brinšek: Mirujte! Pamet, pamet! Nikdo nima pravice maščevati se razven Boga in komur je to pravico Bog izročil. — Pokliči kdo Zrneca, da izroči hudobneža sodnji. Hej, Joža, kje je gospodar? Pokliči ga, pokliči!

Joža: Takoj pridejo od sosedu.

Brinšek: Lej, vsaj že gre. Hiti, hiti, imamo ga!

(Dalje sledi.)

obširno utemeljuje. Govornik povdarja, da že v tretje utemeljuje svoj predlog. Potreba zakona za varstvo volilne svobode je tem nujnejša, ker se bodo vršile vsled vladnega pritiska kmalu nove občinske volitve na Dunaju, ker so deželno- in državnozbornske volitve pred durmi in ker je postalo volilno gibanje v zadnjem času jako živahno. Kaj nam koristi stari volilni red, ako ostanejo nekaznjive najnesramnejše sleparije pri volitvah? Govornik navaja več slučajev, pred vsem Dunaj in Galicijo, koder so volilni komisariji in druge merodajne osebe nepostavno vplivali na volitve, in ostala taka postopanja nekaznjiva. Konečno pripomni govornik, da se je na to oziralo pri novem načrtu za kazenski zakon, ter prosi pravosodnega ministra in zbornico, naj pripoznata nujno potrebo tega zakona.

Pravosodni minister grof Gleispach izjavi, da se bode vlada drage volje ozirala na ta predlog. Vlada upa, da bode ravnala v soglasju vseh strank, ako bode podpirala mnenje, da se mora pri volitvah izražati pravi namen volilcev, in ako bode delala na to, da se poostre kazenske določbe za nepravilno postopanje pri volitvah. Načelno torej vlada ne bode ugovarjala predlogu posl. Bareutherja, posamezne točke bode pa po odsekovem predlogu natančneje presojala.

Posl. grof Pininski, dr. Menger, dr. Lueger in Brzorad izjavljajo v daljših govorih, da bodo glasovali za nujnost predloga ter navajajo več slučajev, koder so se pokazale glede volilne slobode velike pomanjkljivosti.

Nato se vsprejme z veliko večino nujnost predloga, ki se izroči stalnemu kazenskemu odseku s pripomnjo, da se mora o njem takoj posvetovati in v najkrajšem času poročati.

Posl. dr. Menger in tovariši interpelujejo trgovinskega ministra radi zahteve drugega deželnega jezika pri razpisovanju pošarskih služb v čisto nemških (?) okrajih v Galiciji.

Posl. Dobernigg in tovariši vprašajo ministrskega predsednika, kaj namerava vlada ukreniti glede obligatoričnega starostnega zavarovanja zasebnih uradnikov.

Prihoduja seja v ponedeljek z naslednjim dnevnim redom: 1. Tretje branje rudninskega zakona. 2. Glavno posvetovanje o proračunu.

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. decembra.

Iz državnega zbora. Poročilo o državnem proračunu je bilo v sredo razdeljeno med poslance. Glavni poročevalec Szcepanowski naznanja v poročilu, da bode v kratkem predložen tudi računski zaključek za leto 1894, ki kaže prebitka nad 20 milijonov. — V parlamentarnih krogih se govori, da je nova volilna reforma že izdelana. — Načelniki klubov so v sredo izražali razne želje gledé hišnega reda. Konečno so se zjediniili, da se smejo poslanci razgovarjati z gosti tudi v takozvani rudeči dvorani državne zbornice. Poslanci morejo dobivati vstopnice za galerijo že v prejšnji seji, obiskovalci galerije morejo med sejo odhajati ter se z isto vstopnico zopet vračati. — Danes je pričel zbor glavno razpravo o proračunu za prihodnje leto. V zadnjih letih se je pripetilo zelo redkokrat, da bi se bila zbornica posvetovala o proračunu pred pričetkom leta, kakor se je to zgodilo letos. Zbornica bode imela do božičnih počitnic vsak dan redne seje ter bode obravnavala poleg glavne debate tudi prva poglavja proračuna za notranje in domobransko ministerstvo. Ostali deli proračuna: uk in bogočastje, finance, trgovina in pravosodje pridejo na vrsto po zaključju deželnozbornskih zasedanj meseca februarja. Istodobno se bode predložil tudi načrt za volilno preosnovo.

O katoliški ljudski stranki pišejo vsi dobro misleči listi ne samo v Avstriji, marveč tudi ogerski, nemški, italijanski in švicarski listi jako laskavo, in od mnogih strani dohajajo vodstvu omenjene stranke prijateljski pozdravi. Najbolj pa označuje njeno stališče neki inozemski list. Piše namreč takole: „Ako katoliška ljudska stranka ne bode pokazala političnih napak, ako bode ostala neodvisna navzgor in na vse strani, ako bode zjediniila agitatorsko odločnost z zmernostjo državnika, dalje ako bode varovala politično svobodo ne samo zase, ampak za vse stranke jednako ter stvarno zastopala gospodarsko preosnovo, tedaj bode imela katoliška ljudska stranka sijajno bodočnost. V narodnem vprašanju bode korakala katoliška ljudska stranka ravno

pot ne oziraje se na vladno prijaznost ali nasprotstvo. Njeno vodilo je katoliška vera in blagor narodov. Zavest, da jo spremlja na vseh njenih potih duhovščina in katoliško ljudstvo, jo bode naganjala k resnemu delu in napredku“. K tem besedam je odveč vsak dostavek. Mi izražamo samo željo, da bi bila nova stranka res kos vsem težavnim nalogam, katere je prevzela v svoj program, vzlasti da bi bila tudi v narodnem oziru pravična nasproti tlačnim slovanskim manjšinam.

Volilna preosnova. V predzadnji seji je izjavil ministerski predsednik grof Badeni, da bode označil svoje stališče glede volilne preosnove povodom glavne razprave o proračunu. Kakor se iz verodostojnih virov poroča, bode minister pri ti priliki tudi točno naznanil, kedaj da predloži vladno predlogo. Načrt za volilno preosnovo se predloži najbrže prvi dan po božičnih počitnicah, toraj 10. februarja. Kar se tiče vsebine vladnega načrta, se trdi v poslaniških krogih, da se naslanja na predlog, kakoršnega je obrisal baron Chlumecy na shodu v Znojmu. Potemtakem se bode osnovala peta kurija s splošno, direktno volilno pravico. Jednacega mnenja je tudi „Dziennik Polski“, ki pripomni, da odpade na vsakih 300.000 prebivalcev jeden poslanec nove kurije in se bode toraj pomnožilo število poslancev za 75.

Izseljevanje galiških kmetov v Brazilijo. Po zadnjih poročilih se je izselilo dosedaj blizu 1500 revnih galiških kmetov v Brazilijo, ker so uvideli, da jim na domači zemlji ni mogoče nadalje živeti. Ker je pa mej izseljenci mnogo takih, ki niti za vožnjo potrebnega denarja nimajo, so se sešli včeraj avtonomni in vladni zastopniki k skupnemu posvetovanju o tej zadevi. Sklenili so, da se mora preosnovati društvo sv. Rafaela za posredovanje izseljencev ter se mu nakloniti zadostna podpora. Glede izdajanja potovalnih izkaznic se je sklenilo naslednje: 1. Vsak, kdor hoče potovati v Brazilijo, mora zadostiti vojni dolžnosti. 2. Izseljenec se mora izkazati z originalno karto za prevoz. 3. mora imeti vsaj 50 gld. denarja, in 4. dokazati, da je bival sedaj v neokuženem kraju. Potovalne izkaznice se smejo izdajati še le 10 dnij pred odhodom dotičnega parnika. Iz jednakega namena se je vršil rusinski shod v Mosty Wielkie, na katerem se je sklenilo, da se odpošlje v Brazilijo nekaj poslancev, ki naj se dobro pouče o ondottih razmerah.

Ogerski neodvisni stranki Ugronova in Justhova sta se zopet združili ter naelnikom izvolili Fr. Košuta. Kakor znano, se je bil Ugron s tovariši ločil od skrajne opozicije, ker je pobijal cerkveno politiko ogerske vlade.

Nemčija je dobila leta 1871. od Francozov 5000 milijonov frankov vojne odškodnine. Nemška država kot taka ni imela dolga, a danes ga ima že 2095 milijonov mark. Povprek je torej naredila dolga vsako leto 84 milijonov. Poleg tega pa imajo posamezne zvezne države še mnogo dolga. — Kdo bode imenovan pruskim notranjim ministrom na mesto Köllerjevo, ni še znano. Posamezne večje stranke imajo vsaka svojega kandidata. — Nemška socialna stranka je državnemu zboru predložila načrte zakonov, da se v državnih zavodih prepovedó konsumna društva, zopet vpelje verska prisega, omeji poštni promet ob nedeljah, predprave stavbenih obrtov, prepové naseljevanje židov, izženejo vsi tuji židje, ki se stalno ne pečajo s kakim obrtom, in da se omoti klavna živina pred usmrtnitvijo.

Said-paša se nahaja še vedno v palači angleškega poslanika, ker je baje v veliki nevarnosti njegovo življenje. O vzrokih krožijo vsakovrstna mnenja. Trdi se, da se je vsled tega spril s sultanom, ker ni hotel prevzeti znova velikega vezirata, dokler sultan ne odobri vseh preosnov, katere je on predlagal z ozirom na Armenijo. Poročila dostavljajo, da je v sultanovi palači res vse naperjeno proti osebi Said-paše, o katerem trdijo, da je postal jako nevaran za državo. Sultan ga skuša na vse mogoče načine pregovoriti, naj se prikaže zopet na prosto, toda dosedaj vse to ni nič pomagalo. Včeraj je poslal sultan stražo k palači angleškega poslanika ter upa, da se mu na ta način posreči, polastiti se njegove osebe.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. decembra.

(Deželni predsednik baron Hein) se je sinoči z brzovlakom povrnil z Dunaja.

(Zveza kranjskih posojilnic) Dne 12. decembra t. l. se bode spolnila iskrena želja vseh prijateljev našega tako krepko razcvitajočega se posojilništva. Ta dan se vrši osnovalni shod društva „Zveza kranjskih posojilnic“. Za vsacega, ki kolikaj sodeluje pri kaki posojilnici, je nepotrebno, posebej razlagati važnost in pomen tega dejstva. Že večkrat smo v našem listu opozarjali na snujoče se novo društvo in kazali njega veliko važnost za razvoj in napredek posojilništva na Kranjskem. „Zveza“ bode skupna organizacija naših ljudskih posojilnic. V njej se bode stekala moč teh mladih in čilih zavodov. „Zveza“ bode učiteljica, zastopnica in zaščitnica posojilnic. „Zveza“ bode posredovala denarni promet mej posojilnicami itd. Vsaka posojilnica, ki stopi v „Zvezo“, bode imela od tega velike koristi, bremena pa jako malo. Opozarjamo pa tu, da članstvo „Zveze“ nikakor ni omejeno le na posojilnice. Vsakdo, ki se zanima za naše posojilništvo, naj si bode ud kake posojilnice ali ne, zamore temu društvu pristopiti, bodisi kot ustanovnik ali pa kot podporni član. Ustanovnik plača jedenkrat za vselej 50 gld., podporni član pa vsako leto 5 gld. Ker se gre tukaj za prevažno in prekoristno osnovo v duhu krščansko-socijalne reforme in ker „Zveza“ svojih namenov brez izdatnih denarnih sredstev doseči ne more, vabimo vse domoljube prav iskreno, da naj k temu društvu v obilem številu pristopajo kot ustanovniki ali podporni člani in se tudi udeležijo osnovalnega zbora dne 12. decembra. Pristopne izjave in zadevne prispevke sprejema načelnik osnovalnega odbora, gospod dr. Ivan Šušteršič, odvetnik v Ljubljani.

(Slovensko gledališče.) Nova opera: „Janko in Metka“, bajna igra v treh slikah (I. Doma. II. V gozdu. III. Medenjačni hramec.) Zložila A. Wette, uglasbil E. Humperdinck, poslovenil M. Markč. Snov poetična sama ob sebi (znana nemška pravljica „Hänsel und Gretel“) je jako prikupno obdelana, slovenski prevod pa moramo označiti kot vzornega. Opera se je predstavljala v kratkem času po vseh večjih gledališčih z izrednimi uspehi, ker sta pisateljica in skladatelj imela tako srečno roko, da sta s tekstom in nekaterimi pevskimi točkami preskrbela nekaj za širše občinstvo, z godbo pa ustregla precejšnjemu številu veščakov, prijateljem Wagnerja. Sodba o Humperdinckovem talentu je vsestransko laskava, češke kritike imenujejo njegovo opero „umetniško delo, ki z estetičnimi sredstvi učinkuje“. Pridobitve Humperdinckove opere „Janko in Metka“ za slovenski oder ne moremo biti veseli; ne verujemo, da bi se splačala, ker so se je naši narodnjaki nagledali že lani v nemškem gledališču. Praktična ideja ni bila, za tolik denar bi se lahko dobili dve starejših slavni operi, s tem bi se, kakor smo v soboto spoznali, bolj ustreglo občinstvu, a blagajnica bi se ne stavila v nevarnost. Uprava našega gledališča je za scenični del opere globoko posegla v žep. vendar se nam zdi, da scenerija odra, kakoršen je žalibog sedanji oder deželnega gledališča, naredi dober vtis na občinstvo le, če se sredstev ne napenja. Nočemo rabiti prav nobenih določnejših besedij, kakor se tudi nočemo preveč spuščati v podrobnosti sobotne predstave. Naša naloga je brez pretiravanja, nepristransko poročati o pojavih na slovenskem odru in tako bi morali v trpkih besedah poudarjati, da so nas razne negotovosti pri sobotni predstavi prav neljubo drinole. Slovensko gledališče je že na taki stopinji, da od njega, ki „Afričanko“, „Trubadurja“ itd. tako sijajno predstavlja, nismo pričakovali več srednje dobrih opernih predstav. Vsakemu mora biti jasno, koliko sedaj jedna taka škoduje ugledu našega gledališča; v gledališču so tudi gostje z dežele, v soboto smo videli lepo število gospode, ki se je včeraj peljala v Zagreb in ti, če naletite na tako predstavo, potem mislijo, da je vse, kar se piše o slov. operi, pretirano. Takoj pa moramo pristaviti, da to ni krivda požrtvovalnega kapelnika, ampak samo posameznih močij. Pohvaliti moremo samo gospici Sevdikovo in Jungmanovo ter gosp. Nollija; gospici Polakovi ni prav nič pomagalo, da je pri najlepši točki „večerni molitvi“, poskušala s pomenljivim pogledom svojo krivdo navaliti gospici Sevdikovi —

občinstvo je prav dobro zapazilo, da je ves večer v petju bila jako malo srečna. Ostalih danes ne omenjamo, čuditi se pa moramo, da se pusti v operi nastopati za samostojne nastope nesposobne moči ter se jih tako sili v blamažo. Pri pravem našem gledališkem občinstvu opera ni povse prodrla, na vsak način je to deloma ali pa tudi popolnoma pripisati na rovaš ravnokar omenjenim negotovostim. Če se jutri to popravi, Humperdincku samo naše občinstvo pač ne bo odreklo priznanja. Interesanten bi bil slučaj, ko bi slovenski oder bil skoraj jedini, na katerem bi njegova opera ne prodrla popolnoma. — Jutri se ponavlja: „Janko in Metka.“

(Iz Škofje Loke.) Občinske volitve — notar Lenček — glavar dr. Gstettenhofer. — Začetkom novembra smo imeli pri nas občinske volitve. K mestni občini spada tudi kmetska podobčina Zminjce. Na dan volitve III. razreda so prišli tudi podobčani na volišče, hoteč oddati svoje glasove. A kaj se zgodi? Notar Lenček, ki je bil v volilni komisiji, jel jih je slepiti, da je sklenjeno, da bodejo Zminjci dobili svojo posebno občino, da je tedaj brez smisla, da bi z mestjani volili, ker bodejo v kratkem potem itak morali zopet voliti v novo ustanovljeni občini. Tako in še več lagal je notar Lenček in odgnal poštene Zminjce, ki so si mislili: „Če pa tako, pa gremo!“ Zminjski volilci III. razreda so povedali doma, kako se jim je godilo in vsled tega drugi dan tudi Zminjski volilci II. razreda niso volit šli. Tako se je posrečilo notarju Lenčku, spraviti toliko svojih v mestni zastop, da se je že jel gibati v prijetnih nadah, da postane župan. Toda laž ima kratke noge. Zminjci so se prepričali, da so bili prevarjeni in vsled tega so uložili ugovore. Zadevna uloga je bila podpisana od treh odličnih podobčinskih mož. Popisali so v malih besedah popolnoma umevno, kako se je godilo na dan volitve III. razreda in kako so bili ogoljufani za svojo volilno pravico. Za svoje trditve naveli so lepo število prič. Toda kaj se sedaj zgodi? V Loko pripelje se okrajni glavar dr. Gstettenhofer iz Kranja in povabi k sebi tiste tri volilce, ki so podpisali ugovore, vrhu tega notarja Lenčka in celotno privržencev poslednjega. Najpreje je bil vsak vprašan, če je ugovore res sam podpisal? Ko so to vsi potrdili, bilo je nadaljno vprašanje, če tudi vedó, kaj je v ugovorih zapisano? Dva sta to natanko vedla, jeden pa ne. Na to so bili vsi trije od Lenčka in Gstettenhofer-ja ozmerjani, češ, da so še lahko zaprti! Konečno je glavar zahteval, da naj nek nemški protokol podpišejo, in ko so to odklonili, češ, da podpišejo le kar razumejo, se jim je nekaj slovenskega napravilo, česar pa niso mogli podpisati, ker se ni ujemalo z resnico! Na to so odšli. Radodovedni smo, kaj bode visoka vlada vkrenila. Zminjci so bili te dni tam, žal, da gospoda barona Hein-a niso dobili. Referent razkladal jim je tako, da — so sami vsega krivi! Tako se godi proti koncu 19. stoletja na Kranjskem. In zakaj? Zato, ker je dr. Gstettenhofer-jeva želja, da naj Niko Lenček postane Škofjeloški župan! x.

(Kolaričev večer), katerega priredi pevsko društvo „Slavec“ v korist rodbini umrlega skladatelja Volariča, preložil se je na dan 14. decembra. Na tem spominskem večeru, kateri bode v salonu „pri Maliči“, pele se bodo samo Volaričeve skladbe, ter sodeluje pri istem iz prijaznosti tudi sl. tamburaški zbor ljublj. „Sokola“.

(Ogenj.) Iz Rudnika se poroča: Danes (8. t. m.) zjutraj okrog 7. ure je požar v Babni Gorici uničil tovarno, v kateri so mleli šoto za štrajo. Pogorelo je poslopje s strojem, katero je popolnoma pokončano in polovica skladišča za šoto. Ogenj so pogasili in omejili ognjegasci iz Ljubljane, Šmarja in ljudje iz bližnje okolice, za kar jim bodi lepa zahvala. Kako da je začelo goreti, se ne ve.

(„Das Laibacher Baracken-Nothsptal“) Tako se glasi zanimiv članek, katerega je priobčil vodja dr. Valenta pl. Marchthurn v dunajskem strokovnem tedniku „Das oesterreichische Sanitätswesen“. Spis je tudi posebe natisnjen.

(Razpisana služba.) Razpisuje se mesto poštnega odpravnika (ekspeditorja) pri novem c. kr. poštnem uradu v Begunjah pri Cirknici, v okrajnem glavarstvu logaškem, proti pogodbi in kaveiji 200

gld. Letna plača 150 gld., uradni pavšal 40 gld. in za vsakdanjo pešpošto Begunje-Cirknica in nazaj 120 gld. Prošnje v teku treh tednov na poštno in brzojavno vodstvo v Trstu.

(Policijska kronika.) V zadnjih dveh nočeh je policija radi motenja nočnega miru aretovala 16 oseb.

(Koroške novice.) Novo brzojavno postajo bodo dobili v Kotaréh. — Nameravano novo železnično progo Volšperk-Zeltweg bodo pregledovali od 7. do 24. januarja prih. leta. — Katoliški shod je bil minulo nedeljo 1. dec. v Rižah v Ziljski dolini. Deželni poslanec Huber je poročal o deželnem zboru, stolni vikarij gosp. Weiss o političnem položaju itd. Prišlo je okrog 300 kmetov. — Pri Trgu končal je neki hlapec svoje življenje po samomoru. — Urednik lista „Fr. Stimmen“ je bil tožen od odbora občine Tolsti Vrh. Med tožbo je postal urednik Doberniki državni poslanec in sedaj je sklenil imunitetni odsek državnega zbora, da Dobernika ne izroči sodniji. Tako je tožba ustavljena in Doberniki — rešen! — O občinskih volitvah na Bistrici v Rožu, o katerih smo že poročali, se bode razpravljalo menda še pred porotniki zaradi „popravljanja“ volilnih zapisnikov. — Bolj srečen kakor v Velikoven je bil deželni poslanec Plavec v Pliberči, kjer so mu izrekli dne 24. nov. „zaupanje“.

(Matica Hrvatska) v kratkem razpošlje devet knjig za l. 1895. Dosedanje Matičarje, ki še niso ponovili naročnine za tekoče leto, prosi poverjenstvo, da blagovole to takoj storiti. Novi člani dobro došli!

Telegrami.

Dunaj, 8. decembra. Cesarski namestnik grof Thun se je povrnil danes zvečer v Prago.

Dunaj, 8. decembra. Cesar je obiskal danes popoldne nadvojvodo Viljema virtemberskega, ki je bil nekaj dni bolan.

Dunaj, 8. decembra. Odsek za službeno pragmatiko državnih uradnikov se je posvetoval včeraj o nujnem predlogu posl. Steinwenderja glede preklica uradniškega ukaza in uvedbe službene pragmatike. Ministerski predsednik grof Badeni je izjavil, da ni našel v uradniškem ukazu nič protizakonitega in vsled tega se mu ne zdi umesten preklic. Dalje je minister naznanil, da kmalu predloži načrt za čas primerno preosnovo pokojnin in pozneje za zvišanje uradniških plač.

Berolin, 9. decembra. Baron Reeka je imenovan notranjim ministrom. Köller je dobil red rudečega orla prve vrste in naslov državnega ministra.

London, 9. decembra. „Reuters Office“ se poroča iz Carigrada: Okoli palače angleškega poslanika je razpostavljena mnogobrojna straža. Po noči so obkolili tudi angleške vojne ladije, ker se vlada boji, da ne bi ušel Said-paša na vojno ladijo. Angleški poslanik je vsled tega postopanja vložil pri vladi energičen ugovor.

Važnost negovanja zob in ust. Jedna najznamenitejših prikaznij je, da se ob jednom z razvijanjem duševne izobrazbe žloveštva zanemarljivo negovanje lastnega telesa, ker sicer se ne bi moglo trditi, da se skoro popolnem ali le malo neguje čiščenje zob in ust tudi v izobraženih krogih. Pri vsem tem pa je dokazano, da so najstarejša zgodovinska ljudstva negovanju zob posvečevala veliko skrb. Zanesljiv dokaz za to trditev so najdene zobozdravniške priprave, katere so rabili že pred tisočletji. Pa tudi najsurvejši prastanovniki osrednje Afrike še dandanes najvestneje skrbé za lepoto in čistost zob; lepo beli zobje zamorecav so posledica takega negovanja. Redno znaženje zob osobito zvečer, predno se vležemo spat in zjutraj, ko vstanemo in se umijemo, je posebno priporočljivo in potrebno, ako se hočemo obvarovati opasnih bolezni, katere povzročajo v mlekotnogorki ustni duplini nabijajoča se mikrotesca. Samo izplakovanje z vodo ne zadostja, zobje in zobno dlesno snati se mora z uporabo razkužujočega zobocistilnega sredstva, in sicer je za to najbolj uspešen Sargov Kalo-dont, kateri je preizkušen in dobro poznat radi ugodnega učinka ter razširjen v milijonih komadov v vseh kulturnih državah.

Umrli so:

6. decembra. Franc Maček, branjevec sin, 3½ leta, Mestni trg 6, davica.

8. decembra. Lorenc Mikuš, zasebnik 74 let. Mestni trg 15, pljučnica.

V stari deželni bolnišnici.

6. decembra. Anton Senk. gostač, 46 let, pljučnica.

Menjalnica bančnega zavoda

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurznem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
7	9. zvečer	722.9	+2.2	sl. svzh.	jasno	
8	7. zjutraj	724.3	-0.4	sr. svzh.	megla	0.0
	2. popol.	726.5	+1.7		poloblačno	
Srednja večerajna temperatura +4.8°, in za 5.4 nad normalom.						

Zahvala.

729-1

Gospodu Franjo Broiliju lastniku odlikovane livarne za zvonove v Gorici, izjavlja podpisana občina tem potom splošno zadovoljnost za podružno cerkev sv. Vida v Brdski fari narejene nove zvonove.

Glasom dotične pogodbe je bilo določeno, da nam omenjeni gospod zvonar vlije tri zvonove z glasovi C, E, G, obesi nam jih on v zvonik ter jih prepusti za poskušnjo tri mesece brez vsacega plačila. Po preteku teh treh mesecev izjavljamo, da imajo zvonovi, ki tehtajo 2874 klgr. lep čist in milodoneč glas. Vbrani so tako izvrstno, da jih vsak, kdor jih sliši, hvali. Zeleni smo imeti lepo zvonjenje, a priznati moramo, da tako izvrstnega res nismo pričakovali.

K zvonovom je naredil gosp. Josip Klančič mehanik v Podgori pri Gorici železno stavbo, ki je izvrstno narejena in mnogo praktičnejša kot lesena.

Obema gospodoma izrekamo zahvalo ter ju v slučaju kake potrebe p. n. župnijskim in občinskim predstojništvom najtopleje priporočamo.

Županstvo Prevoje

dné 9. decembra 1895.

Kaspar Kotnik.
Jožef Rus.

Jožef Rak.
Frano Kvidar.

Pripravno božično darilo

sta v moji zalogi se nahajajoča popolno nova

Kučera- in Čzapka-glasovira

s povprečno napetimi strunami itd., katera prodam tudi na obroke pod tovarniško ceno.

Na prodaj je tudi dobro ohranjen glasovir za 180 gld.

Ferd. Dragatin,

ubiralec glasovirjev,
v Ljubljani, Florijanske ulice 50.

720 1-1

Izkušeni in izvedeni

kamenolomci

vsprejmo se takoj in se naj oglasé pri župnijskem predstojništvu v Sostrem pod Ljubljano.

724 3-1

Št. 1180.

Razpis službe.

725 3-1

Razpisana je

služba prvega mestnega policaja v Kranju.

z letno plačo 360 gld., prostim stanovanjem in službeno uniformo.

Prosilci, zmožni slovenskega in nemškega jezika, naj uleže lastnoročno pisane prošnje z dokazi sposobnosti do 1. januarja 1896 pri občinskem odboru.

Dosluzeni vojaki in žandarmi imajo prednost.

Županstvo v Kranju,

dné 7. decembra 1895.



PRATISCH und GUT

Prečast. duhovščini
za liturgično uporabo najbolje priporočeno

V. A. Vinding-a

v Bistrici ob Dravi na Koroškem
patentovano, na posebni način prirejeno

ogljje za kadilnice

100 komadov gld. 1.80, poštni zabojček po 150, 200 in 300 komadov.

Pri naročilih blagoviti naj se posluževati nemškega ali latinskega jezika. Dobi se tudi patentovani stenj za večno luč.

Priznanje. Pri Vas naročeno in prejeto ogljje za kadilnice smo porabili. Vaša iznajdba je res krasna, namenu popolnoma zadoščujoča in praktična. Blagovolite mi poslati zopet zabojček s 300 komadi — Malteški redovni konvent v Pragi. III. Badgasse 4, v maju 1895. I b l, t. č. superijor. 19 52-36

Lekarna Trnkoczy, Dunaj, V.

Doktor pl. Trnkoczyjev

protinski cvet

je olajšujoče mazilo za roke in noge, za križ in za vsakršne bolečine. Priporoča se za masažno zdravljenje.

Steklenica 50 kr., 12 steklenic 4 gld. 50 kr.

Dobiva se pri 731 2

Ubaldu pl. Trnkoczyju
lekarnarju v Ljubljani.

Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkoczy v Gradcu.

TRADE-MARKE

Najboljše kakovosti, blago-dejen, oživljajoč, krepien, in zlasti sredstvo za vzbujanje teka je

Želodčni ali

Marijaceljski likér

1 steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 du-cate steklenic 4 gld. 80 kr.

Dobiva se v 442 2

lekarni Ubalda pl. Trnkoczy-ja
v Ljubljani, zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošilja.

„Sičara“.

720 2



728 1-1

Tužnim sreem javljajo podpisani vsem sorodnikom in sočuvstvujočim znancem in prijateljem žalostno vest o smrti svojega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga in očeta, odnosno tasta in deda, gospoda

Lovrenca Mikuscha

hišnega posestnika

ki je v nedeljo, dné 8. decembra t. l. ob 3. uri zjutraj po dolgi, mučni bolezni in in prejemši svetotajstva za umirajoče v 74. letu svoje dōbe blaženo v Gospodu zaspal. Truplo dragega pokojnika se bode v torek, dné 10. t. m. ob 4. uri popoldne od hiše žalosti Mestni trg št. 15 prepeljalo na pokopališče pri sv. Krištofu in položilo v rodbinsko rakev k večnemu počitku.

Svete zadušne maše brale se bode v sredo, dné 11. t. m. ob 8. uri v stolni cerkvi sv. Nikolaja.

V Ljubljani, dné 8. decembra 1895.

Jera Mikusch,
soproga.

Terezina Mikusch poroj. Pauer
snaha.

Adolf Mikusch
sin.

Adolf, Pavla, Oton, Viktor, Lujiza Mikusch
vnuki.

St. 36.090.

Razglas.

716 3-2

V zmislu § 37. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se naznanja, da so proračuni o dohodkih in stroških

- 1 mestne občine ljubljanske
- 2 mestnega ubožnega zaklada,
- 3 meščansko-bolničnega zaklada, in
- 4 ustanovnega zaklada

že sestavljeni in bodo od 8. do 20. t. m. razgrnjeni v magistratnem ekspeditu občanom na vpogled, da vsak lahko svoje opazke o njih navede.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

3. dan decembra 1895.

Sarg-ovo

priznано neobhodno potrebno
sredstvo za čiščenje zob je



mного **milijonkrat**

preizkušen in potrjen, zobnozdravilstveno priporočan kot najboljšje
sredstvo za ohranitev zdravih in lepih zob.

Dobiva se povsodi. 710 30-1

Dunajska borza.

Dné 9. decembra.

Skupni državni dolg v notah	100 gld. 30 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 " 30 "
Avstrijska zlata renta 4%	121 " 90 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99 " 80 "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 75 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	98 " 75 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1021 " "
Kreditne delnice, 160 gld.	372 " 50 "
London vista	121 " 90 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 " 52 1/2 "
20 mark	11 " 90 "
90 frankov (napoleonador)	9 " 67 "
Italijanski bankovci	45 " 10 "
C. kr. cekini	5 " 74 "

Dné 7. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	148 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157 " "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193 " "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	97 " 75 "
Tisne srečke 4%, 100 gld.	141 " "
Dunavske vravnave srečke 5%	130 " "
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	107 " 60 "
Posojilo goriškega mesta	112 " "
4% kranjsko deželno posojilo	" "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 65 "
Priporočene obveznice državne železnice	" "
" južne železnice 3%	166 " 90 "
" južne železnice 5%	131 " "
" dolenskih železnice 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. 20 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	134 " "
Avstrijskega ručedegega križa srečke, 10 gld.	17 " 50 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " "
Salmove srečke, 40 gld.	68 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	69 " 25 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	53 " "
Ljubljanske srečke	24 " "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	169 " 25 "
Akcije Ferdinandovesev. železn., 1000 gl. st. v.	3390 " "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	468 " "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	100 " 50 "
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	" "
Montanska družba avstr. plan.	87 " "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	168 " "
Papirnih rubljev 100	130 " 25 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zgužbe pri žrebanjih, pri izžrebanju najtanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vsah gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnic.